Dr. Oğuz Kaan PEHLİVAN

TEORİDEN PRATİĞE ULUSLARARASI HUKUKUN SINIRLARINDA

Bu kitabın e-kitap hali için:
www.hukukegitim.com

Download on the App Store

GET IT ON Google Play

ARİSTO
Kanun düzendir, iyi kanun iyi düzendir.
www.aristoyayinevi.com
www.hukukfuar.com

Online satış: hukukfuar
@aristoyayinevi
@aristoyayinevi
@aristoyayinevi

ISBN 978-625-8385-30-4

Dr. Oğuz Kaan PEHLİVAN

TEORİDEN PRATİĞE ULUSLARARASI HUKUKUN SINIRLARINDA

ARİSTO

Dr. Oğuz Kaan PEHLİVAN

TEORİDEN PRATİĞE ULUSLARARASI HUKUKUN SINIRLARINDA

ARİSTO

Dr. Oğuz Kaan PEHLİVAN

TEORİDEN PRATİĞE ULUSLARARASI HUKUKUN SINIRLARINDA

Dr. Oğuz Kaan PEHLİVAN

TEORİDEN PRATİĞE ULUSLARARASI HUKUKUN SINIRLARINDA

ARİSTO

1.Baskı – Ağustos 2024 – İstanbul

5846 sayılı Kanun uyarınca bu kitabın birinci baskısının dijital iletişim, CD'ye kayıt, elektronik kitap olarak yayımı ve mevcut veya ileride geliştirilebilecek her türlü araçla çoğaltılması ve yayılması hakları da dâhil olmak üzere; 5846 sayılı Yasa anlamında çoğaltma, yayma ve diğer tüm yayın hakları yalnızca ve münhasıran **Aristo Yayınevi**'ne aittir. Kitabın tamamının veya bir kısmının mevcut veya ileride geliştirilebilecek herhangi bir araç veya teknikle çoğaltılması, yayılması ve herhangi bir şekil veya yöntemle ticaret alanına konu edilmesi kesinlikle yasaktır. Aksine hareketler **Aristo Yayınevi**'nin saklı tutmuş olduğu haklarının ihlali anlamını taşır.

Aristo Yayınevi, olabilecek bütün hak ihlallerine karşı kanuni haklarını kullanmaya, fikri hak ve emeği korumaya kararlıdır.

Yayınevi: ARİSTO YAYINEVİ
Enstitü Danışmanlık Hizmetleri LTD. ŞTİ.
Tel **:** 0212 951 0581
Faks **:** 0212 951 0553
Web **:** aristoyayinevi.com
Mail **:** aristohukukyayinlari@gmail.com
Editör **:** Av. Aydan DÜZGÜNKAYA
Dizgi **:** Seda TÜZÜNER

ÖNSÖZ

Osmanlı Devleti'nin son dönem devlet adamlarından olan ve bir dönem avukatlık da yapan Hasan Fehmi Paşa (1836-1910), aynı zamanda kurucuları arasında yer aldığı Mekteb-i Hukuk'ta 1878-1881 yıllarında ticaret hukuku ve devletler hukuku dersleri vermişti. 1300/1884 yılında Mekteb-i Hukuk'ta okuttuğu derslerin bir özeti mahiyetinde olan *Telhis-i Hukuk-ı Düvel* adlı eserinin önemli bir boşluğu doldurmasını ve büyük ilgi görmesini beklediğini düşünmekte bir beis görmüyoruz. Zira dönemine göre günceli yakalayan kitabında Hasan Fehmi Paşa şöyle diyordu: "Hukuk-ı düvel bilmemekten dolayı, memleketimiz enva-i müşkülata dûçar olmuştur."[1] Ne kadar da haklı değil mi? Hasan Fehmi Paşa'nın kitabının basıldıktan sonra zararlı bulunarak toplatıldığı ve kendisinin de tekdir edildiği söylenir.[2]

Hasan Fehmi Paşa'nın vefatından 110 yıl sonra dahi ülkemizde uluslararası hukuka bakışın kökten değiştiğini söylemek zor. Uluslararası hukukun, ülkemizde yaygın şekilde hakkıyla anlaşılması dileğiyle…

Bu eserde, 2013 yılından günümüze çeşitli düşünce kuruluşlarında, Radikal, Al-Jazeera Türk gibi sonradan kapanan gazete ve yorum sitelerinde yayınladığımız analizlere ve konuyla ilgili farklı akademik dergilerde yayımlanan makalelere güncelleştirerek yer verdik. Böylece zamanın her şeyi yok eden ve unutturan ruhuna karşı mütevazi bir çaba içindeyiz.

Bu eserin hazırlanmasında desteklerini esirgemeyen Aristo Yayınevine ve özellikle editör Aydan Düzgünkaya Hanımefendiye teşekkürü bir borç bilirim.

Errare humanum est, yanılmak beşeridir. Hata ve eksikliklerimizi bildirenlere şükran borcumuz büyük olacaktır.

Ankara, Haziran 2024

---

1 Hasan Fehmi Paşa, **Telhis-i Hukuk-ı Düvel**, İstanbul, Matbaa-i Osmaniye, 1330, s. 10.

2 Cevdet Küçük, "Hasan Fehmi Paşa", **TDV İslâm Ansiklopedisi**, (10.06.2024), (Çevrimiçi) https://islamansiklopedisi.org.tr/hasan-fehmi-pasa, 10.06.2024.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ..... **i**

İÇİNDEKİLER ..... **iii**

GİRİŞ **1**

BİRİNCİ BÖLÜM
SAVAŞA VARMAYAN TEDBİRLER ve
HUKUKUN SINIRLARI

Türkiye'nin Düşürülen Uçağı ve Uluslararası Hukuktan Doğan Hakları 5

Düşürülen Jet-Vurulan Helikopter: Hukuka Uygunluğun Sınırı 12

Uluslararası Askeri Müdahalenin Parametreleri: Suriye Örneği 18

Suriye'de Kosova Formülü: Müdahalenin Hukuki Boyutu 22

Kosova Modelini Suriye'de Uygulamak 27

Suriye'de Kimyasal Silahların İmhası 29

Suriye'de İşlenen Savaş Suçlarına İlişkin Hukuki Tartışmalar 33

Suriye'de Savaş Suçlarını Yargılamak: Hibrit Mahkeme Modeli 36

Savaş Suçlularını Ararken: Filistin'in Uluslararası Ceza Mahkemesine Kabulü 39

İKİNCİ BÖLÜM
İNSAN HAKLARININ KÜRESEL MÜCADELESİ

Ulus-Devlet, Vatansızlık ve Uluslararası Hukuk Üçgeninde Rohingyalı Müslümanlar 43

Hukuki ve Siyasi Boyutlarıyla Demirkan Kararı 50

Türkiye'nin Biber Gazıyla İmtihanı ve AİHM Kararları 53

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ve Avrupa Adalet Divanı Kararları Işığında Sosyo-Ekonomik Hakların Korunması 57

"İnsan Haklarının Sonu" Tartışmasının Sonu: İnsan Haklarında Kritik Dönüm Noktaları ve Kademeli Değişimler 69

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
DEVLETLER VE ULUSLARARASI HUKUKUN DİNAMİKLERİ

Uluslararası Anayasacılık 87

Kırım Referandumla Ukrayna'dan Ayrılabilir mi? 91

Rusya'nın Tezleri-Batı'nın Antitezleri: Kırım ve Uluslararası Hukuk 94

Ulus-Devlet Olma Arifesinde: İskoçya.....99

Yeni Devletlerin Uluslararası Örgüt Üyeliğine Halefiyeti: Teorik Bir Değerlendirme 102

Uluslararası Adalet Divanı'na Dostane Katılım (Amicus Curiae) ve Dostane Mütalaa (Amicus Brief) Usulü.....125

Yatırım Antlaşmalarında Yer Alan Adil ve Eşit Muamele İlkesinin Hukuki Niteliği 150

KAYNAKÇA..... 165

İNDEKS..... 185

GİRİŞ

“Teoriden Pratiğe Uluslararası Hukukun Sınırlarında” başlıklı bu kitap, uluslararası hukukun karmaşık ve sürekli değişen doğasını kapsamlı bir şekilde incelemektedir. Kitap, üç ana bölümden oluşmakta ve her bölüm, farklı temalar ve olaylar üzerinden uluslararası hukukun teorik ve pratik sınırlarını irdelemektedir.

İlk bölüm, savaş dışı tedbirler ve uluslararası hukukun sınırlarını tartışmakta; bu bağlamda, Türkiye’nin düşürülen uçağına dair hakları, Suriye’deki kimyasal silahların imhası ve savaş suçlarının yargılanması gibi kritik konuları ele almaktadır. Özellikle, Suriye’deki krizler üzerinden uluslararası askeri müdahale ve hukuki çerçevesi detaylı bir şekilde analiz edilmekte, bu analizler aracılığıyla uluslararası hukukun pratik uygulamaları ve sınırlamaları gözler önüne serilmektedir.

İkinci bölüm, insan hakları mücadelesinin küresel boyutlarını ele alarak, uluslararası hukukun bireysel özgürlükler ve devletlerin sorumlulukları üzerindeki etkisini derinlemesine incelemektedir. Bu bölümde, Rohingya Müslümanlarının yaşadığı insan hakları ihlalleri, Türkiye’nin biber gazı kullanımına dair Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi kararları ve Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ile Avrupa Birliği Adalet Divanı’nın sosyo-ekonomik haklara dair kararları gibi çeşitli örnekler üzerinden, insan haklarının korunması ve geliştirilmesi konuları tartışılmaktadır. Bu analizler, uluslararası insan hakları hukuku çerçevesinde devletlerin yükümlülükleri ve bireylerin haklarını koruma yolları hakkında derinlemesine bilgi sunmaktadır.

Üçüncü bölüm ise, devletlerin uluslararası hukukla olan dinamik ilişkilerini ve bu bağlamda ortaya çıkan güncel sorunları ele almaktadır. Bölüm, uluslararası anayasa hukukunun temel prensiplerini, yeni bağımsızlıklarını kazanan devletlerin uluslararası örgütlere nasıl üye olabilecekleri ve bu süreçlerde karşılaştıkları hukuki zorlukları incelemektedir. Kırım’ın Ukrayna’dan ayrılması, İskoçya’nın bağımsızlık süreci ve Rusya-Batı çatışmasının hukuki yansımaları gibi güncel olaylar üzerinden, uluslararası hukukun devletler arası ilişkilerde nasıl uygulandığı ve sınırlarının nasıl test edildiği ayrıntılı olarak

tartışılmaktadır. Bu kapsamda, uluslararası adalet mekanizmalarının devletler üzerindeki etkisi ve yatırım antlaşmalarındaki adil ve eşit muamele ilkesinin hukuki niteliği gibi önemli konular da ele alınmaktadır.

Bu kitap, uluslararası hukukun teorik çerçevesini pratik olaylarla harmanlayarak okuyucuya derinlemesine bir anlayış sunmayı amaçlamaktadır.